ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

21. prosince 2011 *

Ve věci C-316/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Vestre Landsret (Dánsko) ze dne 28. června 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 1. července 2010, opravená rozhodnutím ze dne 24. srpna 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 26. srpna 2010, v řízení

Danske Svineproducenter

proti

Justitsministeriet,

za přítomnosti:

Union européenne du commerce de bétail et de la viande,

* Jednací jazyk: dánština.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a D. Šváby (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. září 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Danske Svineproducenter H. Sønderby Christensenem, advokat,

– za Union européenne du commerce de bétail a de la viande J.-F. Bellisem, A. Bailleuxem, avocats, a E. Werlauffem, advokat,

– za dánskou vládu, V. Pasternak Jørgensen, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Bieringem, advokat,

– za Evropskou komisi B. Schimou a H. Støvlbækem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 288 druhého pododstavce SFEU, čl. 3 druhého pododstavce písm. f) a g) a článku 37 nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (Úř. věst. 2005, L 3, s. 1), jakož i kapitoly II bodu 1.1 písm. f) a bodu 1.2 a kapitoly VII oddílu D přílohy I uvedeného nařízení č. 1/2005.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Danske Svineproducenter, profesní organizací chovatelů prasat, a Justitsministeriet (ministerstvo spravedlnosti) zejména ohledně slučitelnosti takové doplňkové vnitrostátní právní úpravy směřující k upřesnění některých aspektů použití nařízení č. 1/2005, jako je vyhláška č. 1729 ze dne 21. prosince 2006 o ochraně zvířat během přepravy (bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, *Lovtidende* 2006 A, dále jen „vyhláška č. 1729/2006“) s nařízením č. 1/2005 a souladu různých ustanovení této vyhlášky s uvedeným nařízením.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1/2005

3 Druhý, šestý, osmý, desátý a jedenáctý bod odůvodnění nařízení č. 1/2005 stanoví:

„(2) V rámci směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy [a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133), ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995 (Úř. věst. L 148, s. 52; Zvl. vyd. 03/17, s. 466, dále jen ‚směrnice 91/628‘)] přijala Rada pravidla v oblasti přepravy zvířat s cílem odstranit technické překážky obchodu s živými zvířaty a umožnit řádné fungování dotyčných organizací trhů a zároveň zajistit dostatečnou úroveň ochrany dotyčných zvířat.

[…]

(6) Dne 19. června 2001 vyzvala Rada Komisi, aby předložila návrhy na zajištění účinného provedení a přísného vynucování dodržování stávajících právních předpisů Společenství s cílem zlepšit ochranu a životní podmínky zvířat, předcházet výskytu a šíření infekčních chorob zvířat a zavést přísnější požadavky,

aby se předešlo bolesti a utrpení a zajistily dobré životní podmínky a zdraví zvířat během přepravy i po ní.

[…]

(8) Dne 11. března 2002 přijal Vědecký výbor pro otázky zdraví a řádného zacházení se zvířaty stanovisko k dobrým životním podmínkám zvířat během přepravy. Právní předpisy Společenství by proto měly být změněny, aby se zohlednily nové vědecké poznatky, přičemž je však nutno zajistit, aby bylo možno v budoucnu účinně vynucovat jejich dodržování.

[…]

(10) Vzhledem ke zkušenostem získaným v rámci směrnice [91/628] s harmonizací právních předpisů Společenství o přepravě zvířat a potížím v důsledku nejednotného provedení zmíněné směrnice na vnitrostátní úrovni je vhodnější stanovit pravidla Společenství v této oblasti formou nařízení. Až do přijetí podrobných pravidel pro určité druhy zvířat se zvláštními potřebami, které představují jen velmi malou část hospodářských zvířat Společenství, by členské státy měly mít možnost stanovit nebo zachovat dodatečné vnitrostátní předpisy, které se uplatňují při přepravě zvířat těchto druhů.

(11) Aby se zajistilo jednotné a účinné uplatňování tohoto nařízení v celém Společenství v souladu se základní zásadou, podle níž zvířata nesmějí být přepravována způsobem, při němž by mohlo dojít k jejich zranění nebo zbytečnému

utrpení, je vhodné stanovit podrobná pravidla, která se zabývají specifickými potřebami vznikajícími v souvislosti s různými druhy dopravy. Tato podrobná pravidla by měla být vykládána a uplatňována v souladu s výše zmíněnou zásadou a měla by se včas aktualizovat, kdykoli se ukáže, zejména na základě nových vědeckých poznatků, že pro určité druhy zvířat nebo druhy dopravy již nezajišťují její dodržování."

4 Podle článku 1 nařízení č. 1/2005:

„1. Toto nařízení se vztahuje na přepravu živých obratlovců prováděnou v rámci Společenství […]

[…]

3. Toto nařízení nebrání přísnějším vnitrostátním opatřením ke zlepšení životních podmínek zvířat během přepravy, která se uskutečňuje výhradně na území členského státu, nebo během námořní přepravy, která je zahájena na území členského státu.

[…]"

5 Článek 3 tohoto nařízení, nadepsaný „Obecné podmínky pro přepravu zvířat", stanoví:

„Nikdo nesmí provádět ani nařídit přepravu zvířat způsobem, který jim může přivodit zranění nebo zbytečné utrpení.

Kromě toho musí být splněny tyto podmínky:

[…]

f) […] pravidelně se kontrolují a náležitě zajišťují dobré životní podmínky zvířat;

g) pro zvířata je zajištěna dostatečná plocha a výška přiměřená jejich vzrůstu a zamýšlené cestě;

[…]“

6 Podle čl. 6 odst. 3 uvedeného nařízení:

„Přepravci přepravují zvířata v souladu s technickými pravidly stanovenými v příloze I.“

7 Kapitola II přílohy I nařízení č. 1/2005 obsahuje technická pravidla týkající se dopravních prostředků. Její bod 1, který obsahuje ustanovení platná pro všechny dopravní prostředky, zní takto:

„1.1 Dopravní prostředky, kontejnery a jejich vybavení musí být navrženy, konstruovány, udržovány a provozovány tak, aby:

[…]

f) byl umožněn přístup ke zvířatům za účelem jejich kontroly a péče o ně;

[…]

1.2. Uvnitř oddělení pro zvířata musí být dostatek prostoru a na všech podlažích musí být zajištěno dostatečné proudění vzduchu nad zvířaty, když stojí v přirozeném postoji, aniž by byl omezen jejich přirozený pohyb.

[…]“

8 Kapitola III této přílohy se týká postupů při přepravě. Její bod 2, nadepsaný „Během přepravy“, obsahuje následující ustanovení:

„2.1. Vymezený prostor musí odpovídat alespoň údajům uvedeným pro jednotlivá zvířata a dopravní prostředky v kapitole VII.“

9 Kapitola V uvedené přílohy, která je věnována zejména délce trvání cesty, stanoví ve svém bodě 1, jenž se mimo jiné týká domácích prasat, následující pravidla:

„[…]

1.2. Délka trvání cesty u zvířat uvedených druhů […] nesmí překročit osm hodin.

1.3. Maximální délku trvání cesty uvedenou v bodě 1.2 lze prodloužit, pokud jsou splněny doplňkové požadavky kapitoly VI.

[…]“

10 Uvedená kapitola VI obsahuje doplňková ustanovení pro dlouhotrvající cesty, zejména domácích prasat, uvedená ve čtyřech bodech.

11 Bod 1 této kapitoly, který se týká všech dlouhotrvajících cest, vyjmenovává požadavky, které se týkají zastřešení, podlahy a podestýlky, krmiva a přepážek, jakož i minimální kritéria pro některé druhy. V tomto ohledu jedinou podmínkou použitelnou pro prasata je, že zvířata přepravovaná v rámci dlouhotrvající cesty váží více než 10 kg, vyjma případů, kdy jsou doprovázena matkou. Body 2 až 4 uvedené kapitoly se týkají zásobování vodou u kontejnerové přepravy, větrání silničních dopravních prostředků, kontroly teploty a použití navigačního systému.

12 Kapitola VII téže přílohy I stanoví pravidla týkající se vymezených prostor. Zní následovně:

„Vymezené prostory pro zvířata musí vyhovovat nejméně těmto hodnotám:

[…]

D. Prasata

Železniční a silniční přeprava

Všechna prasata musí mít k dispozici dostatek prostoru, aby mohla ležet nebo stát v přirozeném postoji.

Aby se vyhovělo tomuto minimálnímu požadavku, neměl by stupeň koncentrace u prasat o přibližné hmotnosti 100 kg překročit 235 kg/m^2.

S ohledem na plemeno, vzrůst a tělesný stav může být nezbytné tyto minimální požadavky zvýšit; zvýšení až o 20 % může být také nezbytné s ohledem na povětrnostní podmínky a délku trvání cesty.

[…]“

13 Podle článku 37 nařízení č. 1/2005 se výše uvedená ustanovení v zásadě použijí od 5. ledna 2007. Poslední pododstavec tohoto článku stanoví:

„Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech."

Směrnice 91/628 a nařízení (ES) č. 411/98

14 Směrnice 91/628 byla zrušena nařízením č. 1/2005, v souladu s článkem 33 tohoto nařízení. Tato směrnice byla použita zejména na vnitrostátní přepravu domácích prasat uvnitř, do nebo z každého členského státu.

15 Pokud jde konkrétně o prasata, příloha směrnice 91/628 ve své kapitole I oddíle A bodě 2 písm. a) a b) stanovila požadavky, které je třeba dodržovat stran minimální výšky oddělení určených pro zvířata, podobně jako v textu nařízení č. 1/2005.

16 V kapitole VI této přílohy se její bod 47 vztahoval na stupeň koncentrace zvířat. Znění ustanovení oddílu D tohoto bodu, věnovaného prasatům bylo stejné jako znění ustanovení oddílu D kapitoly VII přílohy I nařízení č. 1/2005, uvedené v bodě 12 tohoto rozsudku.

17 Bod 48 týkající se zejména doby trvání cesty, který tvořil kapitolu VII uvedené přílohy, obsahoval následující ustanovení:

„[…]

2. Délka trvání cesty [mimo jiné domácích prasat] nesmí překročit osm hodin.

3. Maximální délku trvání cesty uvedenou v bodě 2 lze prodloužit, pokud jsou splněny následující doplňkové požadavky:

[…]

– přímý přístup ke zvířatům,

[…]“

18 Nařízení Rady (ES) č. 411/98 ze dne 16. února 1998 o doplňkových požadavcích na ochranu zvířat u silničních vozidel používaných pro delší než osmihodinovou přepravu zvířat (Úř. věst. L 52, s. 8; Zvl. vyd. 03/22, s. 294), které bylo přijato na základě čl. 13 odst. 1 směrnice 91/628, bylo použitelné ode dne 1. července 1999. Podle jeho článku 1 ve spojení s bodem 3 jeho přílohy toto nařízení ukládalo, aby taková vozidla, jestliže jsou používána zejména pro přepravu prasat, byla „vybavena tak, aby byl kdykoliv zaručen přímý přístup ke všem zvířatům, aby bylo možno je prohlížet a přiměřeně o ně pečovat“.

19 Nařízení č. 411/98 bylo také zrušeno nařízením č. 1/2005, v souladu s článkem 33 tohoto nařízení.

20 V rozsudku ze dne 8. května Danske Svineproducenter, (C-491/06, Sb. rozh. s. I-3339), Soudní dvůr rozhodl:

„1) Taková vnitrostátní právní úprava, […] která obsahuje číselné údaje týkající se výšky oddělení pro zvířata, aby se přepravci mohli řídit přesnějšími normami, než jsou normy uvedené ve směrnici 91/628 […], může spadat do prostoru pro uvážení svěřeného členským státům článkem 249 ES, nicméně za podmínky, že tato právní úprava, která naplňuje cíl ochrany zvířat během přepravy sledovaný touto pozměněnou směrnicí, nebrání, porušením zásady proporcionality, uskutečnění cílů, kterými je odstranění technických překážek v obchodu s živými zvířaty a umožnění správného fungování organizací trhu, sledovaných rovněž uvedenou směrnicí […]. Předkládajícímu soudu přísluší, aby ověřil, zda uvedená právní úprava tyto zásady dodržuje.

2) Kapitola VI bod 47 oddíl D přílohy směrnice 91/628 […] musí být vykládána v tom smyslu, že členský stát je oprávněn zavést vnitrostátní režim, podle kterého v případě přepravy v délce trvání přesahující osm hodin musí být pro prasata o hmotnosti 100 kg zajištěn prostor o velikosti alespoň 0,50 m^2."

Vnitrostátní právo

21 Vyhláška č. 1729/2006 stanoví povinnost dodržovat některé normy pro přepravu prasat.

22 Pokud jde o minimální výšku oddělení, čl. 9 odst. 1 této vyhlášky stanoví:

„V případě přepravy prasat o hmotnosti 40 kg a vyšší musí vnitřní výška mezi jednotlivými plošinami – měřeno od nejvyššího bodu podlahy k nejnižšímu bodu střechy ([například] spodní strany jakýchkoli nosníků či vzpěr) – splňovat alespoň následující požadavky:

Průměrná váha [(v kg)]	Vnitřní výška v případě použití mechanického systému větrání	Vnitřní výška v případě použití jiného systému větrání
40	74 cm	89 cm
50	77 cm	92 cm
70	84 cm	99 cm
90	90 cm	105 cm
100	92 cm	107 cm
110	95 cm	110 cm
130	99 cm	114 cm
150	103 cm	118 cm
170	106 cm	121 cm
190	109 cm	124 cm
210	111 cm	126 cm
230	112 cm	127 cm“

23 Odstavec 5 téhož článku upravuje kontrolní výšku pro cestu v délce trvání přesahující osm hodin následovně:

„Pokud celková délka trvání přepravy prasat o hmotnosti 40 kg a vyšší přesahuje osm hodin, je nutné použít dopravní prostředek, který – například prostřednictvím pohyblivé střechy ve spojení s pohyblivými plošinami nebo podobnou konstrukcí – zajišťuje vždy dosažení vnitřní kontrolní výšky alespoň 140 cm na každé plošině – měřeno od nejvyššího bodu podlahy k nejnižšímu bodu střechy ([například] spodní strany jakýchkoli nosníků či vzpěr). Při nastavení vnitřní kontrolní výšky na 140 cm musí na horních plošinách být i nadále zajištěna přinejmenším výška uvedená v odstavci 1, pokud jsou zvířata přepravována na několika plošinách."

24 Požadavky týkající se stupně koncentrace zvířat jsou upraveny v příloze 2 vyhlášky č. 1729/2006, jejíž oddíl D věnovaný prasatům zní takto:

„Železniční a silniční přeprava, včetně přepravy vozidlem s návěsem

1. Přeprava kratší osmi hodin:

Živá hmotnost (v kg)	Plocha v m^2/ks
25	0,17
50	0,26

75	0,33
100	0,42
200	0,70
250 nebo více	0,80

S ohledem na plemeno, vzrůst a tělesný stav prasat může být nezbytné výše uvedenou minimální požadovanou plochu zvýšit; zvýšení až o 20 % může být také nezbytné s ohledem na povětrnostní podmínky a délku trvání cesty.

2. Přeprava delší osmi hodin:

Živá hmotnost (v kg)	Plocha v m^2/ks
25	0,20
50	0,31
75	0,39
100	0,50
200	0,84
250 nebo více	0,96

[…]“

25 Článek 36 odst. 4 druhý pododstavec uvedené vyhlášky obsahuje přechodné ustanovení, kterým se přepravci mohli řídit až do 15. srpna 2010 pro silniční vozidla zaregistrovaná nejpozději do 15. srpna 2005. Podle tohoto ustanovení:

„Při přepravě prasat vážících 40 kg nebo více [v délce trvání přesahující osm hodin] musí vnitřní výška mezi každým bodem – měřená od nejvyššího bodu podlahy k nejnižšímu bodu střechy ([například] spodní strany jakýchkoli nosníků či vzpěr) – splňovat následující minimální požadavky:

Průměrná hmotnost v kg	Vnitřní výška v případě použití mechanického systému větrání	Vnitřní výška v případě použití jiného systému větrání
Prasata o hmotnosti nad 40 kg do 110 kg včetně	100 cm	107 cm
Prasata o hmotnosti nad 110 kg do 150 kg včetně	110 cm	118 cm
Prasata o hmotnosti nad 150 kg do 230 kg včetně	112 cm	127 cm
Prasata o hmotnosti více než 230 kg	> 112 cm	> 127 cm“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

26 Danske Svineproducenter podala dne 14. května 2005 u Vestre Landsret (vrchní soud pro západní Dánsko) žalobu proti Justitsministeriet, ve které uvedla, že dánská právní úprava týkající se přepravy zvířat, která byla platná před vyhláškou č. 1729/2006,

ukládala na přepravu prasat některé normy týkající se minimální výšky oddělení, minimální kontrolní výšky a maximálního stupně koncentrace zvířat, které byly v rozporu s různými pravidly práva Společenství, a zejména s ustanoveními směrnice 91/628. Po prvním řízení o předběžné otázce se Soudní dvůr v tomto ohledu vyjádřil k výkladu této směrnice ve výše uvedeném rozsudku Danske Svineproducenter slovy uvedenými v bodě 20 tohoto rozsudku.

27 V rámci téhož řízení probíhajícího před předkládajícím soudem poté žalobkyně v původním řízení tvrdila, že podobné normy obsažené ve vyhlášce č. 1729/2006, které jsou nyní použitelné, jsou v rozporu s nařízením č. 1/2005.

28 V tomto kontextu se Vestre Landsret opět rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba čl. [288 druhý pododstavec] SFEU a článek 37 nařízení […] č. 1/2005, jakož i čl. 3 [druhý pododstavec] písm. f) a g) [tohoto nařízení] ve spojení s kapitolou II bodem 1.1 písm. f) a bodem 1.2 [přílohy I tohoto nařízení], a ustanovení čl. 3 [druhého pododstavce] písm. g) téhož nařízení ve spojení s kapitolou VII oddílem D [této] přílohy […] vykládat tak, že brání tomu, aby členský stát přijal vnitrostátní právní předpisy, které stanoví podrobné požadavky [v oblasti silniční přepravy prasat] stran vnitřní výšky při přepravě, kontrolní výšky a vymezeného prostoru?“

K předběžné otázce

Úvodní poznámky

29 Danske Svineproducenter a Union européenne du commerce de bétail et de la viande žádají Soudní dvůr, aby přeformuloval otázku položenou předkládajícím soudem tak, aby rozšířil nebo upřesnil její dosah.

30 Na jedné straně žalobkyně v původním řízení vyzývá Soudní dvůr k odpovědi na tři otázky, které se shodují s otázkami položeným v rámci řízení o předběžné otázce, ve kterém byl vydán výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter.

31 Na druhé straně Union européenne du commerce de bétail et de la viande navrhuje přeformulovat předběžnou otázku tak, aby se týkala rovněž zásady volného pohybu zboží, zásady loajální spolupráce a čl. 30 odst. 2 nařízení č. 1/2005. Tato otázka by se měla týkat též vnitrostátních pravidel upravujících nikoliv podrobné požadavky, ale číselné údaje, které v tomto nařízení nejsou obsaženy.

32 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy stanovené článkem 267 SFEU je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Určit otázky, které mu budou položeny, je tedy

oprávněn pouze vnitrostátní soud a účastníci původního řízení nemohou měnit obsah těchto otázek (viz zejména rozsudek ze dne 15. října 2009, Hochtief a Linde-Kca-Dresden, C-138/08, Sb. rozh. s. I-9889, body 20 a 21 a citovaná judikatura).

33 Kromě toho změna obsahu předběžných otázek nebo odpověď na doplňující otázky zmíněné žalobcem v původním řízení v jeho vyjádření by byla neslučitelná s povinností Soudního dvora zajistit, aby vlády členských států a zúčastněné strany mohly předložit svá vyjádření podle článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie vzhledem k tomu, že podle tohoto ustanovení jsou zúčastněným oznamována pouze předkládací rozhodnutí (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Hochtief a Linde-Kca-Dresden, bod 22 a citovaná judikatura).

34 Z toho vyplývá, že Soudní dvůr nemůže vyhovět návrhům na přeformulování předběžné otázky podaným Danske Svineproducenter a Union européenne du commerce de bétail et de la viande.

35 Kromě toho není důvodné vyhovět návrhu na znovuzahájení řízení podanému společností Danske Svineproducenter, došlému kanceláři Soudního dvora dne 9. prosince 2011. Tento návrh se totiž v zásadě opírá o rozsudek, kterým Højesteret (Nejvyšší soud) zamítl odvolání, které tato účastnice původního řízení podala proti předkládacímu rozhodnutí, aby tak dosáhla toho, že Soudnímu dvoru budou předloženy předběžné otázky doplňující předběžné otázky obsažené v tomto rozhodnutí. Takováto okolnost však nemá na toto řízení o předběžné otázce žádný vliv. Dále, pokud jde o odkaz na rozsudek ze dne 6. října 2011, Astrid Preissl (C-381/10, Sb. rozh. s. I-9281), je nutno konstatovat, že nebyl uveden žádný důvod, proč by tento rozsudek opodstatňoval znovuzahájení řízení o projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

Odpověď Soudního dvora

36 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda nařízení č. 1/2005 musí být vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát přijal opatření, která určují pro silniční přepravu prasat číselně vyjádřené normy, pokud jde zaprvé o vnitřní výšku oddělení určených pro zvířata, zadruhé o kontrolu zvířat během cesty a zatřetí o zajištěný prostor na jeden kus, přičemž uvedené normy se případně liší podle toho, zda se vztahují na cestu, jejíž trvání přesahuje či nepřesahuje osm hodin. Uvedený soud dává přesněji tyto normy do souvislosti s čl. 3 druhým pododstavcem písm. g) ve spojení s přílohou I kapitolou II bodem 1.2, čl. 3 druhým pododstavcem písm. f) ve spojení s přílohou I kapitolou II bodem 1.1 písm. f) a čl. 3 druhým pododstavcem písm. g) ve spojení s přílohou I kapitolou VII oddílem D uvedeného nařízení.

37 Nicméně formulací své otázky vykládané s přihlédnutím k úvahám vyjádřeným v předkládacím rozhodnutí uvedený soud zdůrazňuje, že Soudní dvůr se ve výše uvedeném rozsudku Danske Svineproducenter již vyjádřil ke slučitelnosti takových vnitrostátních opatření, jako jsou opatření, která jsou předmětem věci v původním řízení, se směrnicí 91/628, jejíž ustanovení vykazují značnou podobnost s ustanoveními nařízení č. 1/2005, pokud jde o aspekty dotčené těmito opatřeními. V tomto kontextu se Vestre Landsret zamýšlí nad otázkou případného dopadu skutečnosti, že věc je nyní na unijní úrovni upravena nařízením, a nikoliv již směrnicí, pokud jde o možnost členských států nadále vydávat opatření této povahy.

38 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle čl. 288 druhého a třetího pododstavce SFEU nařízení jsou závazná v celém rozsahu a jsou v členských státech přímo použitelná, zatímco směrnice jsou závazné pro členské státy, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, a zároveň se volba formy a prostředků ponechává vnitrostátním orgánům.

39 Z důvodu jejich samotné povahy a funkce v systému pramenů unijního práva mají ustanovení nařízení obecně ve vnitrostátních právních řádech bezprostřední účinek, aniž by bylo nezbytné, aby vnitrostátní orgány přijaly prováděcí opatření (viz rozsudek ze dne 24. června 2004, Handlbauer, C-278/02, Sb. rozh. s. I-6171, bod 25 a citovaná judikatura).

40 Nicméně některá jejich ustanovení mohou pro své uplatnění vyžadovat přijetí prováděcích opatření členskými státy (výše uvedený rozsudek Handlbauer, bod 26 a citovaná judikatura).

41 Z ustálené judikatury dále vyplývá, že členské státy mohou přijmout prováděcí opatření k nařízení, pokud tím nenaruší jeho přímou použitelnost, nezastřou jeho povahu práva Společenství a pokud upřesní výkon diskreční pravomoci, kterou jim toto nařízení uděluje, za podmínky, že nepřekročí meze stanovené ustanoveními tohoto nařízení (rozsudek ze dne 14. října 2004, Komise v. Nizozemsko, C-113/02, Sb. rozh. s. I-9707, bod 16 a citovaná judikatura).

42 Okolnost, že unijní právní úprava v oblasti ochrany zvířat během přepravy je nyní obsažena v nařízení, tudíž nezbytně neznamená, že by každé vnitrostátní prováděcí opatření k této úpravě bylo v současnosti zakázáno.

43 Pro určení, zda je vnitrostátní prováděcí opatření k nařízení č. 1/2005 v souladu s unijním právem, je tedy třeba odkázat na příslušná ustanovení tohoto nařízení za účelem ověření, zda tato ustanovení vykládaná s přihlédnutím k cílům tohoto nařízení zakazují, ukládají či umožňují členským státům vydat některá prováděcí opatření a zda – zejména v tomto posledně uvedeném případě – dotčená opatření spadají do prostoru pro uvážení přiznaného každému členskému státu.

44 Pokud jde o cíle nařízení č. 1/2005, je třeba uvést, že ač odstranění technických překážek obchodu s živými zvířaty a umožnění řádného fungování organizací trhů uvedené ve druhém bodě tohoto nařízení patří mezi cíle tohoto nařízení, stejně jako patřily mezi cíle směrnice 91/628, jejímž pokračováním je toto nařízení, z druhého, šestého a jedenáctého bodu odůvodnění uvedeného nařízení vyplývá, že stejně jako v případě směrnice jeho hlavní cíl spočívá v ochraně zvířat během přepravy. V tomto ohledu zjištění učiněné v bodě 29 výše uvedeného rozsudku Danske Svineproducenter, pokud jde o cíle této směrnice, zůstává tedy platné pro nařízení č. 1/2005.

45 S přihlédnutím k těmto úvahám je třeba přezkoumat slučitelnost takových vnitrostátních opatření, jako jsou opatření dotčená v původním řízení, která stanoví pro silniční přepravu prasat číselně vyjádřené normy týkající se vnitřní výšky oddělení, kontroly zvířat během cesty a zajištěné plochy na jeden kus, s tímto nařízením.

Vnitřní výška oddělení

46 Pokud jde o vnitřní výšku oddělení určených pro zvířata v dopravních prostředcích užívaných pro silniční přepravu prasat, právní úprava dotčená v původním řízení obsahuje dva odlišné druhy norem. Na jedné straně čl. 9 odst. 1 vyhlášky č. 1729/2006, který je použitelný bez ohledu na délku trvání cesty, stanoví normy týkající se minimální vnitřní výšky oddělení podle hmotnosti přepravovaných zvířat. Na druhé straně čl. 36 odst. 4 této vyhlášky přechodně stanoví normy téže povahy, avšak přísnější, které jsou však použitelné pouze na cesty trvající déle než osm hodin. Tyto normy jsou totožné s těmi, které byly přezkoumány v rámci výše uvedeného rozsudku Danske Svineproducenter, jak vyplývá z bodů 14, 15 a 34 tohoto rozsudku.

47 Tento aspekt silniční přepravy prasat je upraven v čl. 3 druhém pododstavci písm. g) nařízení č. 1/2005 a v kapitole II bodě 1.2 a kapitole VII oddílu D první větě jeho přílohy I. Ze všech těchto ustanovení vyplývá, že u silničních vozidel používaných pro přepravu prasat musí být vnitřní výška oddělení určených pro zvířata dostatečná, aby mohla stát v přirozeném postoji, s přihlédnutím k jejich vzrůstu a zamýšlené cestě, a aby bylo zajištěno dostatečné proudění vzduchu nad zvířaty, když stojí v přirozeném postoji, aniž by byl omezen jejich přirozený pohyb. Jak bylo uvedeno v bodě 15 tohoto rozsudku, tato ustanovení jsou obdobná ustanovením směrnice 91/628 vyložené výše uvedeným rozsudkem Danske Svineproducenter.

48 Vzhledem k tomu, že toto nařízení přesně nestanoví vnitřní výšku oddělení a jeho ustanovení, která jsou v tomto ohledu relevantní, jsou obdobná ustanovením směrnice 91/628, je třeba členským státům v tomto ohledu přiznat určitý prostor pro uvážení, jenž se shoduje s tím, který jim byl v rámci této směrnice přiznán uvedeným rozsudkem.

49 Jak tvrdí dánská vláda, přijetí norem členským státem, které na vnitrostátní úrovni konkrétně upřesňují rozsah požadavků obecně vyjádřených v nařízení č. 1/2005, je dále s to posílit právní jistotu, neboť tyto normy stanoví kritéria, která zvyšují předvídatelnost požadavků tohoto nařízení, a z tohoto důvodu přispívají k jejich dodržování ze strany dotčených hospodářských subjektů i k účinnosti a objektivitě kontrol prováděných všemi k tomu příslušnými orgány.

50 Přijetí vnitrostátních opatření stanovících číselně vyjádřené normy týkající se vnitřní výšky oddělení tudíž není jako takové v rozporu s uvedeným nařízením.

51 Je však třeba, aby takové normy byly v souladu jak s ustanoveními a cíli nařízení č. 1/2005, tak s obecnými zásadami unijního práva, zejména se zásadou proporcionality.

52 Tato zásada, která platí zejména pro legislativní a regulační orgány členských států při uplatňování unijního práva, vyžaduje, aby prostředky prováděné ustanovením byly vhodné k dosažení sledovaného cíle a nepřekračovaly meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 24. června 2010, Pontini a další, C-375/08, Sb. rozh. s. I-5767, bod 87 a citovaná judikatura). Uvedená zásada mimo jiné znamená, že existuje-li unijní právní úprava, která sleduje několik cílů, z nichž jeden je hlavním, musí členský stát, který přijme právní normu v rámci prostoru pro uvážení, který mu přiznává ustanovení této právní úpravy, dodržovat hlavní cíl a nebránit uskutečnění dalších cílů uvedené právní úpravy. Tudíž s přihlédnutím k těmto dalším cílům musí být taková vnitrostátní norma vhodná k zajištění uskutečnění uvedeného hlavního cíle a nesmí překračovat meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné (viz obdobně výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, body 31, 32 a 40).

53 Z těchto jednotlivých hledisek je třeba ověřit každý ze dvou druhů norem, které jsou zde dotčeny.

54 Pokud jde zaprvé o taková ustanovení upřesňující minimální vnitřní výšku oddělení, jaká jsou dotčena v původním řízení, je nutno konstatovat, že normy, které tato ustanovení stanoví, jsou vhodné k uskutečnění hlavního cíle ochrany zvířat během přepravy sledovaného nařízením č. 1/2005 (viz obdobně výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 46).

55 Je však třeba podotknout, že jelikož se normy této povahy mají uplatnit na veškerou přepravu prasat, k níž dochází, byť jen zčásti, na území členského státu, který je stanoví, mohou ohrozit uskutečnění cílů spočívajících v odstranění technických překážek

obchodu s živými zvířaty a umožnění řádného fungování organizací trhů, které rovněž sleduje nařízení č. 1/2005. Je tudíž třeba ověřit, zda s přihlédnutím k těmto cílům jsou tyto normy nezbytné a přiměřené hlavnímu cíli ochrany zvířat během přepravy sledovanému tímto nařízením, aniž jejich použití nepřiměřeným způsobem (viz obdobně rozsudek ze dne 25. února 2010, Müller Fleisch, C-562/08, Sb. rozh. s. I-1391, body 38 a 42) omezí volný pohyb zboží jak při dovozu, tak při vývozu (viz obdobně výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 43).

56 Takové číselně vyjádřené normy týkající se minimální vnitřní výšky oddělení, jako jsou normy, které jsou stanoveny vyhláškou č. 1729/2006, musí být tudíž přiměřené cíli ochrany zvířat během přepravy a nesmí překračovat meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné.

57 V tomto ohledu je zejména třeba ověřit, zda uvedené normy nepřekračují meze toho, co je nezbytné k dosažení takového cíle ochrany dobrých životních podmínek zvířat během přepravy, jako je cíl, který je vyjádřen požadavky nařízení č. 1/2005, podle nichž jednak všechna prasata musí mít možnost stát v přirozeném postoji a jednak uvnitř oddělení a na všech podlažích musí být dostatek prostoru k zajištění dostatečného proudění vzduchu nad zvířaty, když stojí v přirozeném postoji, aby jejich přirozený pohyb nemohl být v žádném případě omezen.

58 Kromě toho je rovněž třeba ověřit, zda uvedené normy nevedou k takovým dodatečným nákladům nebo technickým obtížím, které znevýhodňují buď producenty členského státu, který je přijal, nebo producenty jiných členských států, kteří chtějí vyvážet své výrobky do prvně zmíněného členského státu nebo přes tento členský stát (viz obdobně výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 45).

59 Vzhledem k neexistenci informací potřebných k posouzení ve spise předloženém Soudnímu dvoru je na překládajícím soudu, aby učinil ověření potřebná v tomto ohledu a zohlednil přitom standardy obecně uznávané v souladu s nařízením č. 1/2005 jinými členskými státy, než je stát, který tyto normy vydal.

60 Na tomto místě je však třeba podotknout, že takové normy týkající se minimální vnitřní výšky oddělení pro cesty trvající déle než osm hodin, jako jsou normy, které jsou stanoveny v přechodných ustanoveních obsažených v čl. 36 odst. 4 vyhlášky č. 1729/2006, nelze považovat za přiměřené, pokud tentýž členský stát navíc přijal v rámci obecné právní úpravy takové méně přísné normy, jako jsou normy, které jsou obsaženy v čl. 9 odst. 1 této vyhlášky.

Kontrola zvířat během cesty

61 Podle čl. 9 odst. 5 vyhlášky č.1729/2006 silniční vozidla určená pro přepravu prasat s váhou nad 40 kg pro cesty, které trvají déle než osm hodin, musí být navržena tak, že na všech plošinách musí být zajištěna přinejmenším vnitřní kontrolní výška 140 cm.

62 V tomto ohledu nařízení č. 1/2005 ve svém čl. 3 druhém pododstavci písm. f) ve spojení s kapitolou II bodem 1.1 písm. f) přílohy I stanoví, že dopravní prostředky určené pro přepravu zvířat musí být navrženy tak, aby byl umožněn přístup ke zvířatům za účelem pravidelné kontroly jejich dobrých životních podmínek. Je přitom třeba konstatovat, že na rozdíl od toho, co platilo v režimu zavedeném směrnicí 91/628 a nařízením č. 411/98, ustanovení nařízení č.1/2005 týkající se kontrol zvířat během cesty se uplatní na všechny dopravní prostředky bez ohledu na délku trvání cesty.

63 V důsledku toho vnitrostátní opatření, které stanoví zvláštní požadavky v této oblasti použitelné pouze na cesty, jejichž délka přesahuje osm hodin, je v rozporu s uvedenými ustanoveními nařízení č. 1/2005, neboť přístup ke zvířatům za účelem pravidelné kontroly jejich dobrých životních podmínek musí být stanoven pro každou cestu.

64 Navíc je třeba dodat, jak vyplývá *mutatis mutandis* z bodů 54 až 59 tohoto rozsudku, že číselně vyjádřené normy stanovící minimální kontrolní výšku pro umožnění takového přístupu musí odpovídat cílům nařízení č.1/2005 a musí být ve vztahu k těmto cílům přiměřené.

Zajištěná plocha na jeden kus

65 Podle přílohy 2 oddílu D bodů 1 a 2 vyhlášky č. 1729/2006 v případě silniční přepravy prasat musí mít zvířata zajištěnou minimální plochu v závislosti na jejich hmotnosti, přičemž tato plocha u prasete o hmotnosti 100 kg činí 0,42 m^2 pro cesty kratší než osm hodin a 0,50 m^2 pro cesty trvající déle.

66 Tento aspekt přepravy živých zvířat je upraven v čl. 3 druhém pododstavci písm. g) nařízení č. 1/2005, podle něhož „pro zvířata je zajištěna dostatečná plocha […] přiměřená jejich vzrůstu a zamýšlené cestě“. Pokud jde konkrétně o prasata, příloha I kapitola VII oddíl D tohoto nařízení uvádí, že aby mohla prasata ležet nebo stát v přirozeném postoji, „stupeň koncentrace u prasat o přibližné hmotnosti 100 kg by neměl překročit 235 kg/m^2“, přičemž tuto plochu, jež je označena jako minimální, je možno zvýšit o 20 % zejména s ohledem na délku trvání cesty. Pro zvířata o hmotnosti 100 kg tyto hodnoty odpovídají zajištěnému prostoru 0,42 m^2 a 0,50 m^2.

67 Je tedy třeba konstatovat, že takové číselně vyjádřené normy týkající se stupně koncentrace zvířat, jako jsou normy, které jsou uvedeny v příloze 2 bodech 1 a 2 vyhlášky č. 1729/2006, jsou v souladu s minimálními a maximálními normami požadovanými nařízením č. 1/2005 (viz obdobně výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 50).

68 S přihlédnutím ke všem předchozím úvahám je na položenou otázku třeba odpovědět tak, že nařízení č. 1/2005 musí být vykládáno v tom smyslu, že:

– toto nařízení nebrání přijetí norem členským státem, které se použijí na silniční přepravu prasat a které za účelem posílení právní jistoty při dodržení cíle ochrany dobrých životních podmínek zvířat a bez stanovení v tomto ohledu nepřiměřených kritérií upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se minimální vnitřní výšky oddělení určených pro zvířata, pokud tyto normy nevedou k takovým dodatečným nákladům nebo technickým obtížím, které znevýhodňují buď producenty z členského státu, který uvedené normy přijal, nebo producenty z jiných členských států, kteří chtějí vyvážet své výrobky do prvně zmíněného členského státu nebo přes tento stát, přičemž ověření této skutečnosti přísluší předkládajícímu soudu; nelze však považovat za přiměřené takové normy, jako jsou normy, které jsou stanoveny v přechodných ustanoveních obsažených v čl. 36 odst. 4 vyhlášky č. 1729/2006, pokud tentýž členský stát přijal v rámci obecné právní úpravy takové méně přísné normy, jako jsou normy, které jsou obsaženy v čl. 9 odst. 1 této vyhlášky;

– toto nařízení brání přijetí norem členským státem použitelných na silniční přepravu prasat, které upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se přístupu ke zvířatům za účelem pravidelné kontroly jejich dobrých životních podmínek a které se týkají pouze cest trvajících déle než osm hodin, a

– toto nařízení nebrání přijetí norem členským státem, podle nichž v případě silniční přepravy prasat musí mít zvířata k dispozici minimální plochu v závislosti na jejich hmotnosti, přičemž tato plocha u zvířete o hmotnosti 100 kg činí 0,42 m^2 pro cesty kratší než osm hodin a 0,50 m^2 pro cesty, které trvají déle.

K nákladům řízení

69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97, musí být vykládáno v tomto smyslu, že:

– **toto nařízení nebrání přijetí norem členským státem, které se použijí na silniční přepravu prasat a které za účelem posílení právní jistoty při dodržení cíle ochrany dobrých životních podmínek zvířat a bez stanovení v tomto ohledu nepřiměřených kritérií upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se minimální vnitřní výšky oddělení určených pro zvířata, pokud tyto normy nevedou k takovým dodatečným nákladům nebo technickým obtížím, které znevýhodňují buď producenty z členského státu, který**

uvedené normy přijal, nebo producenty z jiných členských států, kteří chtějí vyvážet své výrobky do prvně zmíněného členského státu nebo přes tento stát, přičemž ověření této skutečnosti přísluší předkládajícímu soudu; nelze však považovat za přiměřené takové normy, jako jsou normy, které jsou stanoveny v přechodných ustanoveních obsažených v čl. 36 odst. 4 vyhlášky č. 1729/2006, pokud tentýž členský stát přijal v rámci obecné právní úpravy takové méně přísné normy, jako jsou normy, které jsou obsaženy v čl. 9 odst. 1 této vyhlášky;

– **toto nařízení brání přijetí norem členským státem použitelných na silniční přepravu prasat, které upřesňují požadavky stanovené uvedeným nařízením týkající se přístupu ke zvířatům za účelem pravidelné kontroly jejich dobrých životních podmínek a které se týkají pouze cest trvajících déle než osm hodin, a**

– **toto nařízení nebrání přijetí norem členským státem, podle nichž v případě silniční přepravy prasat musí mít zvířata k dispozici minimální plochu v závislosti na jejich hmotnosti, přičemž tato plocha u zvířete o hmotnosti 100 kg činí 0,42 m^2 pro cesty kratší než osm hodin a 0,50 m2 pro cesty, které trvají déle.**

Podpisy.